C/2024/2110

11.3.2024.

Nosaukuma reģistrācijas pieteikuma publikācija saskaņā ar 50. panta 2. punkta a) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām

(C/2024/2110)

Šī publikācija dod tiesības trīs mēnešu laikā no šīs publikācijas dienas pret pieteikumu izteikt iebildumus atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1151/2012 ([1]) 51. pantam.

VIENOTAIS DOKUMENTS

“ISTARSKI MED” / “ISTRSKI MED”

ES Nr.: PDO-HR+SI-2833 – 14.3.2022

ACVN (X) AĢIN ()

1. **Nosaukums vai nosaukumi [ACVN vai AĢIN]**

“Istarski med” / “Istrski med”

2. **Dalībvalsts vai trešā valsts**

Horvātijas Republika un Slovēnijas Republika

3. **Lauksaimniecības produkta vai pārtikas produkta apraksts**

3.1. *Produkta veids*

1.4. grupa. Citi dzīvnieku izcelsmes produkti (olas, medus, dažādi piena produkti, izņemot sviestu, u. c.).

3.2. *Apraksts par produktu, uz kuru attiecas 1. punktā minētais nosaukums*

Produkts “Istarski med” / “Istrski med” ir medus, ko *Apis mellifera* bites ražo no nektāraugu nektāra vai no augu dzīvo daļu izsvīdumiem, vai sūcējkukaiņu izdalījumiem uz augu dzīvajām daļām, kurus bites vāc, pārveido, papildinot ar sava organisma vielām, nogulsnē, dehidrē, uzglabā un atstāj medus kārēs nobriest un nogatavoties.

Fizikālķīmiskās īpašības

— Ūdens saturs: ≤ 18,6 %.

— Diastāzes skaitlis: ≥ 10, izņemot balto robīniju medu, kuram tas ir ≥ 3 pēc Schade skalas.

— Hidroksimetilfurfurola (HMF) saturs: ≤ 15,0 mg/kg.

Ziedputekšņu īpašības

Produkta “Istarski med” / “Istrski med” ziedputekšņu sastāvam jāatspoguļo 4. punktā noteiktā apgabala veģetācija. Atkarībā no medus veida lielu daļu sastāva veido tādu sugu nektāraugu ziedputekšņi, kas pieder pie šādām dzimtām: *Fabaceae, Sapindaceae, Rhamnaceae, Cornaceae, Brassicaceae, Loranthaceae, Malvaceae, Liliaceae, Lamiaceae, Fagaceae, Rosaceae, Apiaceae, Salicaceae, Adoxaceae, Ericaceae, Asteraceae, Oleaceae, Araliaceae, Ranunculaceae, Asphodelaceae, Anacardiaceae*. Sastāvā var būt arī neliels daudzums tādu sugu nektāraugu ziedputekšņu, kuras pieder pie šādām dzimtām: *Aquifoliaceae, Boraginaceae, Amaryllidaceae, Asparagaceae, Scrophulariaceae, Urticaceae, Campanulaceae, Fumariaceae* u. c.

([1]) OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj.

Produkta "Istarski med" / "Istrski med" sastāvā var būt arī ziedputekšņi no šādu sugu augiem, kas nav nektāraugi: *Quercus* spp., *Fraxinus* spp., *Helianthemum* spp., *Papaver* spp., *Plantago* spp., *Betula* spp., *Alnus* spp., *Carex* spp., *Pinus* spp., *Cistus* spp., *Poaceae* un *Pinaceae* dzimtas augi, *Fragaria vesca, Cupressus sempervirens, Olea europaea, Filipendula ulmaria, Vitis vinifera, Corylus avellana* un citi augi mazākās proporcijās.

Fizikālķīmiskās īpašības

Medus veids	Elektrovadītspēja
Balto robīniju medus	≤ 0,25 mS/cm
Salvijas medus	0,20–0,55 mS/cm
Kastaņu ziedu medus	≥ 0,8 mS/cm
Dažādu ziedu medus	≤ 0,8 mS/cm
Koku lapu medus	≥ 0,8 mS/cm
Kalnu pupumētras medus	≤ 0,8 mS/cm
Liepziedu medus	0,5–1,1 mS/cm

Melisopalinoloģiskās īpašības

	Apraksts
Balto robīniju medus	Tā sastāvā jābūt balto robīniju (*Robinia pseudoacacia* L.) ziedputekšņiem, kurus var papildināt šādu augu ziedputekšņi: *Rosaceae* dzimtas augi, *Fabaceae* dzimtas augi, *Cornus sanguinea*, *Prunus* spp., *Poaceae* dzimtas augi, *Salix* spp., *Fragaria vesca*, *Quercus* spp., *Fraxinus* spp., *Lotus* spp., *Ligustrum vulgare*, *Helianthemum* spp. Tas var saturēt atsevišķus šādu augu ziedputekšņus: *Cornus mas*, *Aesculus hippocastanum*, *Apiaceae* dzimtas augi, *Loranthus europaeus*, *Acer* spp., *Pinus* spp., *Plantago* spp. *Filipendula ulmaria*, *Castanea sativa*, *Lamiaceae* dzimtas augi, *Brassicaceae* dzimtas augi, *Asparagus* spp., *Tilia* spp., *Taraxacum officinale*, *Phacelia tanacetifolia*, *Paliurus spina christi*, *Olea europea*, *Asteraceae* dzimtas (*Solidago* (zeltgalvīšu) ģints) augi.
Salvijas medus	Tā sastāvā jābūt vismaz 15 % salvijas (*Salvia officinalis* L.) ziedputekšņu. Tas var saturēt arī šādu augu ziedputekšņus: *Rosaceae* dzimtas augi, *Robinia pseudoacacia*, *Quercus* spp., *Prunus* spp., *Paliurus spina christi*, *Olea europea*, *Ligustrum vulgare*. Tas var saturēt atsevišķus šādu augu ziedputekšņus: *Poaceae* dzimtas augi, *Pistacia* spp., *Lamiaceae* dzimtas augi, *Filipendula ulmaria*, *Cornus sanguinea*.
Kastaņu ziedu medus	Tā sastāvā jābūt vismaz 85 % ēdamās kastaņas (*Castanea sativa* Mill.) ziedu ziedputekšņu. Tas var saturēt atsevišķus šādu augu ziedputekšņus: *Paliurus spina christi*, *Fabaceae* dzimtas augi, *Rosaceae* dzimtas augi, *Pistacia* spp., *Prunus* spp., *Salix* spp.
Dažādu ziedu medus	Tas var saturēt šādu augu ziedputekšņus dažādās proporcijās: *Fabaceae* dzimtas augi, *Rosaceae* dzimtas augi, *Quercus* spp., *Prunus* spp., *Poaceae* dzimtas augi, *Paliurus spina christi*, *Acer* spp., sēņu sporas, *Salix* spp., *Apiaceae* dzimtas augi, *Robinia pseudoacacia*, *Fraxinus* spp., *Fragaria vesca*, *Cornus sanguinea*, *Lotus* spp., *Lamiaceae*, *Castanea sativa*, *Aesculus hippocastanum*.

Koku lapu medus	Lapu izsvīduma elementu (sēņu sporu, hifu daļu, zaļaļģu) daudzuma attiecībai pret nektāraugu sugu ziedputekšņu daudzumu jābūt vismaz 1,5, un tā sastāvā jābūt šādu augu ziedputekšņiem dažādās proporcijās: *Fabaceae* dzimtas augi, *Castanea sativa*, *Rosaceae* dzimtas augi, *Salix* spp., *Paliurus spina christi*, *Robinia pseudoacacia*, *Cornus sanguinea*, *Prunus* spp., *Lotus* spp., *Poaceae* dzimtas augi, *Quercus* spp., *Olea europea*, *Fraxinus* spp., *Filipendula ulmaria*, *Fragaria vesca*, *Asteraceae* dzimtas (*Solidago* ģints) augi, *Apiaceae* dzimtas augi, *Tilia* spp., *Taraxacum officinale*, *Pinus* spp., *Loranthus europaeus*, *Liliaceae* dzimtas augi, *Ligustrum vulgare*, *Lamiaceae* dzimtas augi, *Helianthemum* spp., *Cornus mas*, *Brassicaceae* dzimtas augi, *Asteraceae* dzimtas (pieneņu (*Taraxacum*) ģints) augi, *Acer* spp.
Kalnu pupumētras medus	Tā sastāvā jābūt vismaz 20 % kalnu pupumētras (*Satureja montana* L.) ziedputekšņu. Tas var saturēt arī šādu augu ziedputekšņus: *Hedera helix*, *Satureja montana*, *Fabaceae* dzimtas augi, *Tilia* spp., *Rosaceae* dzimtas augi. Tas var saturēt atsevišķus šādu augu ziedputekšņus: *Castanea sativa*, *Echium vulgare*, *Filipendula ulmaria*, *Liliaceae* dzimtas augi, *Poaceae* dzimtas augi, *Asteraceae* dzimtas (*Solidago* un *Taraxacum* ģints) augi, *Centaurea jacea*, *Fragaria vesca*.
Liepziedu medus	Tā sastāvā jābūt vismaz 25 % liepu (*Tilia* spp.) ziedputekšņu. Tas var saturēt arī šādu augu ziedputekšņus: *Rosaceae* dzimtas augi, *Quercus* spp., *Poaceae* dzimtas augi, *Paliurus spina christi*, *Fabaceae* dzimtas augi, *Castanea sativa*, *Fraxinus* spp., *Asteraceae* dzimtas (*Solidago* ģints) augi. Tas var saturēt atsevišķus šādu augu ziedputekšņus: *Vitis vinifera*, *Trifolium* spp., *Sambucus nigra*, *Ranunculus* spp., *Phacelia tanacetifolia*, *Liliaceae* dzimtas augi, *Helichrysum italicum*, *Helianthus annuus*, *Centaurea* spp., *Centaurea jacea*, *Carex* spp., *Asteraceae* dzimtas augi, *Apiaceae* dzimtas augi.

Organoleptiskās īpašības

	Krāsa	Smarža	Garša
Balto robīniju medus	no spilgti dzeltenas līdz dzeltenai, gandrīz bezkrāsainai	maiga, atgādina neapstrādātas šūnas, svaigu vasku un balto robīniju ziedus	no saldas līdz ļoti saldai, nenoturīga
Salvijas medus	sarkanbrūna, oranži sarkana, dzelteni sarkana, dzintara krāsā, ar zaļganu nokrāsu	atgādina koksni, patīkama	viegli kņudinoša, noturīga, salda, rūgtena
Kastaņu ziedu medus	sarkanbrūna	no mēreni intensīvas līdz intensīvai, atgādina kastaņu ziedus	intensīva, no rūgtas līdz ļoti rūgtai, noturīga, no mēreni saldas līdz saldai
Dažādu ziedu medus	no dzeltenas līdz tumšai dzintara krāsai	patīkama, ziedaina, atgādina augļu ievārījumu, pļavas ziedus, vasku un cukuru, var būt sīva	no saldas līdz ļoti saldai, no skābenas līdz skābai, noturīga
Koku lapu medus	no spilgti brūnas līdz tumši sarkanbrūnai	atgādina koksni un karameli, intensīva	viegli kņudinoša, atgādina koksni vai karameli, mēreni salda
Kalnu pupumētras medus	sarkanīga dzintara krāsa	atgādina žuvušus augļus	salda, noturīga un skābena
Liepziedu medus	no dzeltenas līdz dzintara krāsai	izteikta, atsvaidzinoša, atgādina liepu ziedus, mentolu, citrona mizu un koksni	mēreni salda, skābena, viegli līdz mēreni rūgta, atsvaidzinoša, noturīga

3.3. *Dzīvnieku barība (tikai dzīvnieku izcelsmes produktiem) un izejvielas (tikai pārstrādātiem produktiem)*

—

3.4. *Konkrēti ražošanas posmi, kas jāveic noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā*

Visiem ražošanas posmiem no bišu izvietošanas ganībās līdz medus sviešanai jānotiek ģeogrāfiskajā apgabalā.

3.5. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta griešanas, rīvēšanas, iepakošanas u. c. īpašie noteikumi*

Produktu "Istarski med" / "Istrski med" iepako tikai 4. punktā minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā, galvenokārt tāpēc, lai nodrošinātu produkta izsekojamību un līdz ar to arī tā oriģinalitāti un specifiskās īpašības. Tas palīdz samazināt iespēju, ka produkts tiks viltots ar līdzīgiem produktiem, un tas ir vairāk iespējams, ja iepakošana notiek ārpus noteiktā ģeogrāfiskā apgabala.

3.6. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta marķēšanas īpašie noteikumi*

Laižot produktu tirgū fasētā veidā, nosaukumam "Istarski med" vai "Istrski med" uz fasējuma jābūt norādītam ar burtiem, kas lielāki par jebkura cita uz fasējuma norādītā nosaukuma burtiem. Marķējumā jābūt arī zīmogam ar pieaugošu identifikācijas numuru un kopējo simbolu (logotipu).

Visiem aizsargātā cilmes vietas nosaukuma "Istarski med" / "Istrski med" lietotājiem, kas attiecīgo produktu tirgū laiž saskaņā ar šo specifikāciju, zīmoga lietošanas tiesības tiek dotas ar vienādiem nosacījumiem.

Kopējais simbols ir medus piliens, kas iekrāsots, mijot pelēkas un melnas horizontālas svītras, novietots uz dzeltena sešstūra, kurš attēlo stilizētu medus šūnu. Zem sešstūra ar lielajiem sākuma burtiem rakstīts "ISTARSKI MED" horvātu variantā (1. attēls) un "ISTRSKI MED" slovēņu variantā (2. attēls).

1. attēls

2. attēls

4. Ģeogrāfiskā apgabala īsa definīcija

Produkta "Istarski med" / "Istrski med" ražošanas apgabals Horvātijā ir Istras pussala un tās salas Istras županijā, *Opatija*, *Lovran*, *Mošćenička Draga* un *Matulji* pašvaldību teritorija, Cresas [*Cres*] un Lošiņas [*Lošinj*] salas un pie tām piederošās mazākas salas *Unije*, *Ilovik*, *Susak* un *Vele Srakane*, kā arī vairākas neapdzīvotas salas. Slovēnijā ražošanas apgabals aptver Slovēnijas Istras reģionu, ko veido *Koper*, *Izola*, *Piran* un *Ankaran* pašvaldību teritorija.

Ražošanas apgabala robeža Slovēnijā sakrīt ar *Ankaran* un *Koper* pašvaldību teritorijas ziemeļu robežu, kura stiepjas no *Lazaret*/*Lazzaretto* robežšķērsošanas vietas uz Slovēnijas un Itālijas robežas līdz robežai starp *Koper* un *Sežana* pašvaldības teritoriju, kas atrodas blakus *Dolina Glinščice* / *Val Rosandra* dabas parkam. Ģeogrāfiskais apgabals turpinās pa *Koper* un *Sežana* pašvaldību teritorijas robežu uz dienvidiem no *Ocizla* ciemata un uz ziemeļiem no *Črnotiče* ciemata, un pēc tam tā robeža virzās lejup līdz *Slavnik* dabas parkam un ved pa tā ziemeļaustrumu malu, līdz sasniedz robežu ar Horvātiju.

5. Saikne ar ģeogrāfisko apgabalu

5.1 *Ģeogrāfiskā apgabala specifika*

Vairāku apgabalam labvēlīgu apstākļu dēļ Istrai raksturīga bagātīga un daudzveidīga augu valsts. Pirmais no minētajiem apstākļiem ir Istras ģeogrāfiskā atrašanās vieta, nākamie — tās klimats, reljefs, petrogrāfiskais pamats un augsne.

Ģeogrāfiskajā apgabalā vērojami arī specifiski klimatiskie apstākļi; klimats ir ļoti neviendabīgs, galvenokārt tāpēc, ka Istru kā pussalu ieskauj jūra, bet arī tāpēc, ka tā atrodas Adrijas jūras ziemeļu malā, vietā, kur satiekas Vidusjūra un Eirāzijas kontinentālā daļa. Atkarībā no ģeogrāfiskā platuma un reljefa īpašībām Istru iedala trīs klimatiskajās zonās. Centrālajai un dienvidu piekrastes daļai raksturīgs Vidusjūras klimats, savukārt ziemeļu daļā un daļā, kas atrodas tālāk iekšzemē, valda mēreni silts, mitrs klimats ar karstām vasarām. Ziemeļos, kontinentālajā daļā, dominē submediterāns klimats.

Dažādie produkta "Istarski med" / "Istrski med" veidi atšķiras atkarībā no augu sabiedrībām, kuras savukārt atšķiras atkarībā no klimata, augsnes un reljefa mijiedarbības. Ģeogrāfiski Istra atrodas uz robežas starp Vidusjūru un Dināru un Alpu kalnu grēdām, tāpēc veģetācijas ziņā to raksturo šo reģionu flora. Tādējādi Istras pussalā ir vairāki veģetācijas apgabali, un šī daudzveidīgā veģetācija ir svarīgs pamats dažādo veidu produkta "Istarski med" / "Istrski med" ražošanai. Šaurā joslā gar jūras malu atrodas mūžzaļo akmeņozolu meži un brikšņi, kas ir Vidusjūras reģionam raksturīgi augi. Izplatītākais meža veģetācijas veids Istras kontinentālajā daļā ir pūkaino ozolu un austrumu skābarža veidoti lapkoku meži, kas plešas no mūžzaļās veģetācijas joslas līdz Istras centrālajām daļām. Šāda veida veģetācijā dominē pūkainais ozols vai parastais ozols, un kopā ar akmeņozolu tas ir nozīmīgs lapu izsvīduma avots. *Učka* nogāzēs virs *Lovran* un Istras rietumos (*Bujština*) atrodamas kastaņas, kas galvenokārt aug austrumu skābaržu un pūkaino ozolu mežos, jo tajos ir dziļas, skābas augsnes, kas izveidojušās uz kādreizējām sarkanaugsnēm. Šīs ēdamo kastaņu audzes nodrošina pietiekamu daudzumu nektāra, noteikto apgabalu ierindojot tādu Horvātijas reģionu kategorijā, kuri joprojām ir labi saglabājušies un kuros iespējams iegūt izteikti monofloru kastaņu ziedu medu. Galvenokārt Istras dienvidaustrumu daļās plaši izplatīta ir ārstniecības salvija un kaviļa, ko izmanto par ganību augiem un kas nodrošina daudz nektāra, un no kā iegūst visaugstāk vērtētā veida medu, kurš raksturīgs Vidusjūras klimatam, proti, salvijas medu. Vienlaikus šis apgabals ir galējais ziemeļu punkts, kurā ārstniecības salvija ir plaši izplatīta tās vietējā formā. Veģetācijas ziņā atšķirīgākā Istras daļa ir pūkaino ozolu un molīniju apgabals. Lielākā daļa balto robīniju audžu atrodas centrālajā un ziemeļu daļā, bet dažas iesniedzas tālāk Vidusjūras klimata zonā, kur tās nektāra resursus nodrošina, apvienojoties ar Vidusjūras floru. Kopā ar galvenajām augu sugām tas ietekmē balto robīniju medus specifiku.

Cresas-Lošiņas arhipelāga floras aprakstā *Wallnöfer* (2008) norāda, ka no 1 130 reģistrētajiem taksoniem 253 sastopami tikai Cresā un 273 — tikai Lošiņā. Cresas ziemeļos, tās submediterānajā daļā, nozīmīgākās klinšu augu sabiedrības ir ārstniecības salviju ganības, kā arī auzeņu un kelēriju sabiedrība. *Osoršćice* apgabalā ir aptuveni 700 augu sugu, kas veido divas trešdaļas visas Lošiņas floras.

Miloš Furlan (2007) par bišu ganību īpašībām Slovēnijas Istras daļā teic, ka "apgabalā ir pieejamas gandrīz visas tipiskās sezonālās ganības — kā agrās pavasara ganības, tā galvenās balto robīniju (akāciju) ganības, ēdamo kastaņu ganības un rudens ganības ar rudens veģetāciju —, uz kokiem veidojas medusrasa, un var ievākt saldās vielas no dažādiem gataviem augļiem, piemēram, vīģēm, vīnogām u. tml."

5.2 *Produkta specifika*

Produkta "Istarski med" / "Istrski med" specifika izriet no dabas resursiem, kas ir tā ieguves pamatā. Medus kā rets pārtikas produkts savas specifikas (ziedputekšņu klātbūtnes) dēļ labi ilustrē apgabalu, kurā tas iegūts. Istra, kas atrodas uz divu bioģeogrāfisko reģionu — Vidusjūras un kontinentālā reģiona — robežas, ir augu valsts ziņā neparasts reģions.

Balto robīniju medus satur lielu daļu šādu sugu augu ziedputekšņu: *Fraxinus*, *Rhamnaceae* dzimtas augi, *Salix*, *Loranthus europaeus*, *Cotinus coggyria*, *Prunus* f., *Vicia*, *Trifolium pratense* gr., *Coronilla/Hippocrepis*, *Chamaerops* un *Filipendula*, savukārt dažādi pētījumi liecina, ka balto robīniju ziedputekšņu raksturīgā proporcija ir no 7 līdz 60 %, tāpēc, nosakot izcelsmi, uzmanība tiek pievērsta specifisku fizikālo vai ķīmisko īpašību noteikšanai.

Papildu apstiprinājumu attiecībā uz balto robīniju medus paraugu izcelsmi sniedza konstatētās ļoti zemās elektrovadītspējas vērtības (0,11–0,18 mS/cm), jo šīs vērtības ir balto robīniju medum tipiskas.

Tika novērots arī tas, ka medus nemaz nekristalizējas (tā ir īpašība, kas parasti saistīta ar rapšu nektāra klātbūtni). Ņemot vērā apstiprināto rapšu ziedputekšņu neesību medus sastāvā, var secināt, ka tā ir Istras pussalas balto robīniju medus īpašība.

Kastaņu ziedu medus satur daudz ziedputekšņu — Istrā iegūtajos paraugos to vienmēr ir vairāk par 90 %. Turklāt Istrā iegūtā kastaņu ziedu medus ziedputekšņu sastāvs atšķiras no kaimiņvalstīs, piemēram, Itālijas Alpu reģionā, iegūtā medus ziedputekšņu sastāva, kurā dominē kalnu sugu, piemēram, pie *Ericaceae* un *Tilia* dzimtas piederošo augu sugu, ziedputekšņi.

Dažādu ziedu medus paraugos tika konstatēta liels *Castanea* un *Prunus* f. ziedputekšņu īpatsvars un mazāks *Rubus* f., *Clematis*, *Castanea*, *Brassica* f., *Umbelliferae*/*Apiaceae*, *Rhamnaceae* dzimtas augu, *Trifolium repens* gr., *Vicia*, *Melilotus* un *Coronilla*/*Hippocrepis* ziedputekšņu īpatsvars. Ziedputekšņu sastāva specifiku vēl vairāk pastiprina šādu reģionam tipisku sugu augu ziedputekšņi: *Ailanthus*, *Loranthus*, *Asparagus acutifolius*, *Aesculus* un *Cotinus coggyria*.

Papildus ziedu medum Istras biškopji ražo arī koku lapu izsvīduma medu ar specifiskām īpašībām. Medus paraugu analīzes liecina, ka lapu izsvīduma elementu attiecība pret nektāraugu sugu ziedputekšņiem ir no 2,03 līdz 29,3 un mediāna ir 8,2. Tas ir daudz vairāk par vērtībām, kuras jāsasniedz, lai medu klasificētu par lapu izsvīduma medu (> 3). Līdzīgi melisopalinoloģiskajās analīzēs ir apstiprinājies raksturīgais ziedputekšņu sastāvs, kurā ir arī tādu sugu augu ziedputekšņi, kas nav nektāraugi, piemēram, *Fraxinus*, *Quercus*, *Plantago* un *Gramineae*/*Pocaeae* dzimtas augi. Turklāt nektāraugu sugu ziedputekšņu raksturīgais sastāvs aptver *Rhamnaceae* dzimtas un *Prunus* f. augus, kas tika konstatēti 100 % paraugu, un *Castanea*, *Rubus* f., *Compositae* T, *Brassica* f., *Asparagus acutifolius* un *Clematis* augus, savukārt *Cotinus coggyria* un *Aesculus* augu ziedputekšņi tika konstatēti nedaudz mazākās proporcijās.

Istrā iegūtā salvijas medus specifiku atspoguļo tā botāniskā izcelsme un vairāk *Robinia pseudoacacia*, *Rosaceae* dzimtas augu, *Ligustrum vulgare*, *Fabaceae* dzimtas augu, *Ericaceae* dzimtas augu, *Acer* spp., *Lotus* spp. un *Salix* spp. ziedputekšņu tā sastāvā. Tas atšķiras no Adrijas jūras ziemeļu daļā iegūtā salvijas medus, kura sastāvā lielākā daļa konstatēto ziedputekšņu ir no *Rhamnaceae* dzimtas augiem, *Acer* spp., *Castanea sativa*, *Myosotis* spp., *Prunus* spp. un *Rubus* spp., savukārt ziedputekšņu sastāvam Dalmācijā raksturīgi ziedputekšņi no *Paliurus spina christi*, *Erica arborea*, *Trifolium pratense*, *Melilotus* spp., *Centaurea jacea* un *Apiaceae* dzimtas augiem.

Pamatojoties uz ziedputekšņu sastāvu, kas konstatēts analizētajos kalnu pupumētras medus paraugos, liela daļa ziedputekšņu tajos bija *Hedera helix*, *Fabaceae* dzimtas augu, *Tilia* spp., *Rosaceae* dzimtas augu, *Castanea sativa*, *Echium vulgare* un *Liliaceae* dzimtas augu ziedputekšņi. Tie ievērojami atšķiras no Spānijas medus paraugiem, kuros dominē *Diplotaxis* spp., *Onobrychis vicifolia*, *Centaurea* spp., *Lavandula latifolia*, *Thymus* spp. un *Apiaceae* dzimtas augu ziedputekšņi.

Liepziedu medus paraugu analīzes liecina, ka liela daļa ziedputekšņu ir *Rosaceae* dzimtas augu, *Paliurus spina christi*, *Fabaceae* dzimtas augu, *Castanea sativa*, *Asteraceae* dzimtas (*Solidago* ģints) augu, *Liliaceae* dzimtas augu, *Centaurea* spp. un *Asteraceae* dzimtas augu ziedputekšņi. Salīdzinot identificētās augu sugas, ir acīmredzams, ka tās atšķiras no sugām, kas atrodamas Itālijas liepziedu medū, kurā lielākā daļa konstatēto ziedputekšņu ir *Rubus* spp., *Trifolium repens*, *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima*, *Amorpha* spp. un *Acer* spp. ziedputekšņi, savukārt Rumānijas liepziedu medus ziedputekšņu sastāvam raksturīgi *Brassica napus*, *Helianthus annuus*, *Melilotus* spp. un *Solidago* spp. ziedputekšņi.

Šie zinātniskie pētījumi un analīzes, kurās noteikta kontinentālo un Vidusjūras sugu augu ziedputekšņu kombinācija, parāda, ka produkts "Istarski med" / "Istrski med" atšķiras no citos reģionos iegūtā medus. Dažādu sugu augu ziedputekšņu proporcijas nodrošina arī produkta "Istarski med" / "Istrski med" specifisko fizikāli ķīmisko un organoleptisko īpašību (krāsas, garšas, smaržas) veidošanos, salīdzinot ar tāda paša veida medu, kas iegūts citos ģeogrāfiskajos apgabalos. Produktu "Istarski med" / "Istrski med" raksturo arī tā svaigums (maksimālā HMF vērtība ir 15,0 % mg/kg) un ūdens saturs (līdz 18,6 %). Lai nodrošinātu, ka produkts "Istarski med" / "Istrski med" saglabā ražošanas apgabala specifiskās augu valsts piešķirtās īpašības, tam neveic intensīvu termisku apstrādi.

5.3 *Cēloniskā saikne starp ģeogrāfiskā apgabala specifiku un produkta specifiku*

Istra ir unikāls agroekoloģisks apgabals, kas ir ļoti daudzveidīgs reljefa, augsnes, ģeomorfoloģijas un klimata ziņā. Minēto faktoru mijiedarbības rezultātā veidojas tipisks augu valsts sastāvs, kas ir pamats dažādu veidu medus ražošanai. Šī augu valsts sastāva daudzveidība un bagātīgums tieši ietekmē produkta "Istarski med" / "Istrski med" specifiku, ko atspoguļo tā specifiskā garša un smarža. Ziedputekšņu īpatsvara kombinācija dažu veidu medū piešķir tam specifiskas organoleptiskās īpašības (krāsu, smaržu un garšu), kas atšķiras no citos ģeogrāfiskajos apgabalos iegūta tāda paša veida medus paraugu īpašībām. Laika gaitā Istras biškopji ir veicinājuši medus specifisko īpašību veidošanos, iepazīstot dažādo mikroapgabalu botānisko sastāvu un klimatiskās īpašības un tādējādi spējot precīzāk sekot noteiktu medus augu dzīves cikla posmiem. Rūpīgi novērojot dabu un klimatu, Istras biškopji prot precīzi noteikt, kur un kad izvietot bišu stropus vai kad sākt medus sviešanu, lai nodrošinātu nektāra tipisko raksturu un augsto tīrības pakāpi. Minētā prakse veicina izteikti monoflora medus ieguvi. Ražošanas apgabala augsnes un klimatisko apstākļu specifika, biškopju ilggadīgā pieredze un ražošanas tradīcijas, kas aizsākušās pagājušā gadsimta sākumā un tiek nodotas no paaudzes paaudzē, medu "Istarski med" / "Istrski med" padara par patērētājiem atpazīstamu produktu.

Atsauce uz specifikācijas publikāciju

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Specifikacija%20Istarski%20med%2026-4-2023.doc

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/PODROCJA/HRANA/SHEME-KAKOVOSTI/CERTIFICIRANI-PROIZVAJALCI-IZBRANA-KAKOVOST/CERTIFICIRANI-PROIZVAJALCI-ZASCITENIH-KMETIJSKIH-PRIDELKOV/Istrski_med_Istarski_med.pdf